

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan** tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 15.01.2025

İskender

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

Koç Holding'e ait Ford Otosan'ın yönetimi, Gölcük fabrikasında üretimde düşüş olduğu gerekçesiyle bazı tasarruf tedbirlerini devreye soktuklarını duyurdu. 31 Ekim Dünya Tasarruf Günü'nde yayınladıkları açıklamada, karbon nötr hedefine ulaşmak için güneş enerjisi kullanımı, atık yönetimi ve temiz su kaynaklarının tasarruflu kullanımı hedeflerini açıklarken, "çevreci" söylemlerin ardında işçilerin soğukta çalıştığı üretim hatlarındaki ısıtıcılardan tasarruf edildiği ortaya çıktı.

2024 yılının ilk dokuz ayında 25,6 milyar TL net kâr elde eden Ford, tasarruf gerekçesiyle üretim hatları, yemekhane ve soyunma odalarındaki ısıtıcıları çalıştırmayarak işçileri soğukta çalışmaya mahkûm ediyor. Koruyucu ekipmanlarda da kısıtlamaya giden fabrika yönetimi, işçilere eldiven talep etmemeleri konusunda uyarıda bulunurken, bazı bölümlerde aydınlatma da kapatıldı. Yoksulluk sınırının altında çalışan ve yüksek vergi dilimleri nedeniyle maaşları günden güne eriyen işçiler için ekonomik bir rahatlama sağlayan, geçen sene 15 bin TL olan "yeni yıl alışveriş kartı" bu sene verilmemiştir.

Ford Otosan, 2024'ün ilk dokuz ayında bir işçiden ortalama 1 milyon 40 bin TL kâr elde ederken, bir işçiden bir ayda elde edilen net kâr 115 bin TL olarak kaydedildi. Gölcük fabrikasında üretimde bir önceki yıla göre yalnızca yüzde 3'lük bir düşüş yaşanmasına rağmen, krizin faturası bir kez daha işçilere kesildi. Üstelik, parça eksikliği gerekçesiyle üretime ara verilen dönemlerde işçilerin ücretleri de tam olarak ödenmedi.

"Daralma ve küçülme" gerekçeleriyle işçilerin en temel haklarından kısıntı yapılması, ücretlerin baskılanması ve çalışma koşullarının ağırlaştırılması, iktidarın ekonomik krizin faturasını sermayenin çıkarlarını koruyarak işçilere ve emekçilere yükleme çabasından başka bir şey değildir.

Bu Bağlamda;

- 1- **6331 Sayılı Kanun ve Kişisel Koruyucu Donanım Yönetmeliği'ne göre**, kişisel koruyucu donanımlar, iş kazaları veya meslek hastalıklarının önlenmesi, sağlık ve güvenlik risklerinden korunma ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi amacıyla kullanılmaktadır. İşverenler, çalışanlarının sağlığını ve güvenliğini korumak için hem iş yerinde genel düzenlemeler yapmak hem de bireysel koruyucu tedbirleri sağlamakla yükümlüdür.

Ancak Ford Otosan'da "tasarruf" adı altında işçilerin sağlık hakkı yok sayılmaktadır. İşçilerin ifadelerine göre, "buz gibi soyunma odalarında kıyafet değiştirmekte, yemekhanede titreyerek yemek yemekte ve çalışırken soğuğu buram buram hissetmektedirler." Kişisel koruyucu ekipman kapsamında olan eldivenler dahi verilmemektedir. **Bakanlığınız, Ford Otosan'ın işçilerin sağlığını ve güvenliğini maliyet gerekçesiyle yok sayan bu hukuksuz uygulamalarına göz mü yumacak, yoksa gerekli denetim ve cezai işlemler için adım atacaktır mıdır?**

- 2- Ford Otosan'da çalışan işçilere, "Eldiven istemeyin" şeklinde baskı yapılmakta ve iş sağlığı ve güvenliği önlemleri, Ford'un daha fazla kâr hırsı uğruna yok sayılmaktadır. Bir işçiden ayda 115 bin TL net kâr eden Ford'un, "eldiven" gibi temel bir koruyucu ekipmandan bile tasarruf etmesi, işçilerin sağlığını ve yaşamını hiçe sayan; onları sefalet ücreti ile işsizlik arasında bir tercihe zorlayan, sermayeye aktarılan kaynak ve teşviklerde herhangi bir tasarruf öngörmeyen ekonomi politikalarınızdan mı cesaret alıyor?
- 3- Bakanlığınıza bağlı müfettişler, Ford Otosan'ın Gölcük fabrikasında işçi sağlığı ve güvenliği önlemlerini dikkate alarak çalışma koşullarını en son ne zaman denetlemiştir? Eğer bir denetim gerçekleştirilmişse, bu denetimlerde tespit edilen eksiklikler, alınan önlemler ve uygulanan cezai yaptırımlar nelerdir?
- 4- Fabrika ve işyerlerinde süregelen ucuz emek sömürüsünün bir güvence programı olarak uygulanan Orta Vadeli Program, işçilerin haklarını ve çalışma koşullarını giderek daha da geriletmektedir. Bu kapsamda, Ford Otosan'da "tasarruf tedbirleri" adı altında işçiler, iş sağlığı ve güvenliği kurallarına aykırı koşullarda çalışmaya zorlanmaktadır. Üretim hatları, yemekhane ve soyunma odalarında ısıtıcıların çalıştırılmaması nedeniyle işçilerin dikkatinin dağılması, soğuk yüzünden strese girerek işe odaklanamaması sonucunda yaşanabilecek iş kazalarının sorumluluğunu üstleniyor musunuz?
- 5- 2024 yılının son aylarında Ford'un Eskişehir fabrikasında, üretim kapasitesinin düşük olduğu gerekçesiyle 100'ü aşkın işçinin işine son verilmiştir. Gölcük fabrikasında da "tasarruf" adı altında ısıtıcıların çalıştırılmaması ve duruş günlerinde işçilere ücretlerinin sadece %76'sının ödenmesi gibi uygulamaların devamında işten çıkarmaların yaşanmaması için bir sorumluluk alacak mısınız?